Lieta Nr.A42526007
Lietvedības Nr.A738-09/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2009.gada 17.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicējas – SIA „Palīgs", pārstāvei *S.B.-S.*,
atbildētājas – Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta, pārstāvim Andrim Šteinbergam,

2009.gada 7.aprīlī atklātā tiesa sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc SIA „Palīgs" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 8.maija lēmuma Nr.19/19743 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 29.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Palīgs" (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2007.gada 20.jūnija lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42526007 par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – atbildētājs vai VID) ģenerāldirektora 2007.gada 8.maija lēmuma Nr.19/19743 (turpmāk arī – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka 2007.gada 2.martā, veicot pārbaudi SIA „Palīgs" struktūrvienībā „Bārs" – kafejnīca, VID Vidzemes reģionālās iestādes darbinieki konstatēja, ka par kontrolpirkumu izsniegtajā kases aparāta čekā Nr.2364 nebija uzrādīts alkoholiskā dzēriena nosaukums, bet bija norādīts – „alus".

Uzskatot, ka pieteicēja nav ievērojusi Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītās daļas nosacījumus, 2007.gada 8.martā VID Vidzemes reģionālās iestādes Madonas nodaļas Tematisko pārbaužu daļas vecākā nodokļu inspektore *O.G.-K.* sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BH002515 par to, ka pieteicēja izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru sods paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 169.^{3}pantā.

VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieks 2007.gada 21.martā, izskatot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, pieņēma lēmumu Nr.F29-159/07 par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības un saskaņā ar LAPK 169.^{3}pantu pieteicējai uzlika naudas sodu Ls 50 apmērā.

Nepiekrītot VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka lēmumam, pieteicēja iesniedza sūdzību VID ģenerāldirektoram, lūdzot VID

ģenerāldirektoru atcelt VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.F29-159/07.

VID ģenerāldirektors 2007.gada 8.maijā pieņēma lēmumu Nr.19/19743, ar kuru nolēma atstāt negrozītu VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.F29-159/07, bet pieteicējas iesniegumu noraidīt.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu. Pieteicēja uzskata pārsūdzēto Lēmumu par nepamatotu un atceļamu, norādot šādus argumentus:

[3.1] Pārsūdzētais Lēmums nesatur visas administratīvā akta obligātās sastāvdaļas un līdz ar to aizkar pieteicējas tiesības. Pieteicēja paskaidro, ka pārsūdzētajā Lēmumā nav norādīts un analizēts neviens pieteicējas sniegtais arguments, apsvērums u.c. apstākļi, kas raksturo radušos strīdu. Administratīvā procesa likuma (turpmāk tekstā - APL) 62.panta pirmā dala nosaka, ka lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā. Pieteicējs norāda, ka VID ir tikai formāli ir izpildījis šo nosacījumu.

Pieteicējas pārstāvji tika uzaicināti un piedalījās administratīvā pārkāpuma izskatīšanas lietā VID Vidzemes reģionālajā iestādē, taču neviens no pieteicējas pārstāvju norādītajiem apsvērumiem, argumentiem vai paskaidrojumiem nav atspoguļots VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumā Nr.F29-159/07 un par tiem nav doti ne lietderības apsvērumi ne arī tie ir izvērtēti.

[3.2] 2007.gada 4.aprīļa sūdzībā, kas adresēta VID ģenerāldirektoram, pieteicēja atkārtoti norādīja savus argumentus par to, kāpēc tiek uzskatīts, ka uz pieteicēju nav attiecināms piemērotais administratīvais sods. Arī VID ģenerāldirektors pārsūdzētajā Lēmumā nav skatījis lietu vai faktus pēc būtības, bet gan vienkārši bez tiesiska pamata piemēroja atsevišķas tiesību normas.

APL 67.panta otrās daļas 4.punkts nosaka, ka rakstveidā izdots administratīvs akts satur administratīvā procesa dalībnieku viedokļus un argumentus, ja tādi ir izteikti. Turklāt saskaņā ar APL 62.panta pirmo daļu šie argumenti ir jāvērtē. Pieteicēja uzskata, ka VID šo pienākumu ir pārkāpis.

[3.3] Pieteicēja uzskata, ka pēc būtības lietā ir strīds par to, vai pieteicēja, norādot kases čekā darījuma (preces) nosaukumu – „alus", ir izdarījusi pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 169.^{3}pantā.

LAPK 169.^{3}pants nosaka, ka par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (tai skaitā preču, kurām piemērojams akcīzes nodokļa atbrīvojums vai atvieglojums) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas (pārvadāšanas) noteikumu pārkāpšanu, kā arī par citiem šo preču aprites noteikumu pārkāpumiem uzliek naudas sodu fiziskajām personām no

piecdesmit līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām no piecdesmit līdz piectūkstoš latiem, konfiscējot šīs preces un to pārvietošanai (pārvadāšanai) izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

Pārsūdzētajā Lēmumā ir norādīts, ka pieteicēja ir pārkāpusi Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septīto daļu, kas tad arī būtu attiecināma uz pārkāpumu ar akcīzes nodokli apliekamo preču apritē.

Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa nosaka, ka skaidras naudas norēķini par alkoholiskajiem dzērieniem atļauti, tikai izmantojot kases aparātus un kases sistēmas. Skaidras naudas norēķiniem izmanto tikai tādus kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos un alkoholisko dzērienu pārdošanas reģistrāciju kases aparāta vai kases sistēmas atsevišķā departamentā.

Pieteicēja uzskata, ka VID bez tiesiska pamata pie faktiskajiem apstākļiem norāda uz pārkāpumu.

Tulkojot minēto un VID piemēroto tiesību normu secinām, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa nosaka, kādi kases aparāti (kases sistēmas) ir izmantojami, ja komersants tirgo alkoholiskos dzērienus. Lai pareizāk analizētu radušos strīdu (piemēram, kas ir darījuma nosaukums un kā tas ir ierakstāms elektroniskā kases aparāta (turpmāk arī – EKA) čekā), ir nepieciešamas aplūkot arī citas tiesību normas, kas cita starpā bija norādītas arī VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumā Nr.F29-159/07.

Ministru kabineta 2007.gada 20.februāra noteikumu Nr.133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" (turpmāk tekstā - Noteikumi Nr.133) 20.4.punkts paredz, ka kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija cita starpā nodrošina šādu rekvizītu norādīšanu: kases čekā darījuma (preces (pakalpojuma) vai preču (pakalpojumu) grupas) nosaukumu.

Noteikumu Nr.133 20.4. punkts nosaka - kases aparātam un kases sistēmai ir jānodrošina rekvizīta – darījuma nosaukuma norādīšana. Likumdevējs (iekavās) ir skaidrojis, kas ietilpst terminā darījuma nosaukums, proti, gan preces (pakalpojuma) nosaukums, gan preču (pakalpojumu) grupas nosaukums, turklāt, izmantojot tiesību normu gramatisko tulkošanas metodi, secināms, ka kases aparātam pēc to tehniskām iespējām ir atļauts nodrošināt preces (pakalpojuma) nosaukuma vai preču (pakalpojumu) grupas nosaukuma izdruku. Norādot kases čekā darījuma (preču grupas - alus) nosaukumu, kases aparāts un līdz ar to arī pieteicēja ir izpildījusi minētās tiesību normas prasības un nesaprot, kādēļ VID to neņem vērā.

[3.4] Pieteicēja papildus norāda, ka iepazīstoties ar VID skaidrojumu (http://www6.vid.gov.lv/vid_pdb/ka_all.asp) par lietošanai atļautiem kases aparātiem un kases sistēmām, secināms, ka arī pats VID uzskata, ka kases aparāts OPTIMA CR-500 LA (kurš tika lietots čeka Nr.2364 izdrukai) ir atļauts lietošanai. Saskaņā ar lietošanas instrukciju, kases aparāts OPTIMA

CR-500 LA nodrošina 25 nodaļas un informāciju (t.sk., preces nosaukumu) čekā līdz 18 simboliem rindiņā izdrukāšanu.

Pieteicēja tirgojot alkoholiskos dzērienus izmanto kases aparātu OPTIMA CR-500 LA, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos un tas tiek reģistrēts tā atsevišķā departamentā. Līdz ar to pieteicēja pilnībā ir ievērojusi Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītās daļas nosacījumus un nav saprotams, kādēļ VID minēto tiesību normu piemēro faktiskajai situācijai un uzskata, ka pieteicēja to neievēro.

[3.5] VID nav ņēmis vērā, ka Noteikumi Nr.133 nosaka kases aparātu (arī kases sistēmu) vispārējās tehniskās prasības, lai komersants minētās iekārtas vispār varētu izmantot savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Turklāt izmantojot gramatisko un sistēmisko tulkošanas metodi secinām, ka gan Noteikumi Nr.133, gan Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa nosaka - elektroniskais kases aparāts (turpmāk tekstā - EKA) nodrošina darījuma nosaukuma ierakstīšanu, proti, jāizmanto tādi EKA, kas nodrošina šādu funkcionalitāti. Taču neviens normatīvais akts precīzi nenosaka, kas ir darījuma nosaukums un kas pieteicējai kā nodokļu maksātājai katrā atsevišķā gadījumā ar to jāsaprot. Pieteicēja paskaidro, ka ne tematiskās pārbaudes laikā, ne uzklausot pieteicējas pārstāvju argumentus administratīvās lietas uzklausīšanas stadijā, ne arī rakstiski sniedzot argumentus izdotajos administratīvajos aktos, VID nav devis skaidras un saprotamas atbildes par darījuma (preces vai preču grupas) nosaukuma atspoguļošanu EKA čekos.

[3.6] Pieteicēja uzskata, ka Latvijas Republikā nav atbilstošas normatīvās bāzes, kas skaidri un nepārprotami noteiktu kārtību alkoholisko dzērienu nosaukumu lietošanai kases aparātu izdrukās. Līdz ar to pieteicēja nevar to izpildīt un VID to nevar pieprasīt un uzlikt par to sodu.

[4] Atbildētājas – Latvijas Republikas, pusē pieaicinātā iestāde - Valsts ieņēmumu dienests, Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā par pieteicējas pieteikumu norāda, ka uzskata pieteicējas pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, norādot šādus argumentus:

[4.1] Atbilstoši juridiskajā literatūrā izteiktajiem argumentiem administratīvajā aktā nav jānorāda pilnīgi visi izteiktie viedokļi un argumenti, bet tikai tie, kuriem ir nozīme lietā *(„Administratīvā akta forma un sastāvdaļas: Administratīvā procesa likuma 67.pants" 2004.gada 17.februāris, Jurista Vārds Nr.6(311) J.Briede)*. No VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmuma Nr.F29-159/07 izriet, ka amatpersona, pieņemot lēmumu, ir izvērtējusi SIA „Palīgs" valdes priekšsēdētājas *D.B.* un līdzīpašnieka *J.B.* sniegtos paskaidrojumus. VID amatpersona, pieņemot minēto lēmumu, vērtēja izdarītā administratīvā pārkāpuma apstākļus, vainu mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus nekonstatēja, kā arī veica lietderības apsvērumus, salīdzinot personas tiesību aizskārumu ar sabiedrības ieguvumu, izvērtēja pārkāpuma raksturu un

sabiedrisko bīstamību. Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, ar VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.F29-159/07, pamatojoties uz LAPK 274.panta un 275.panta 1.punktu, tika nolemts sodīt pieteicēju par izdarīto administratīvo pārkāpumu pēc LAPK 196.^{3}panta, uzliekot minētajā pantā paredzēto minimālo naudas sodu Ls 50 apmērā.

Ņemot vērā augstāk minēto, atbildētājs uzskata, ka VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumā Nr.F29-159/07 lietā nozīmīgi argumenti ir ņemti vērā.

[4.2] Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītajā daļā noteikts, ka skaidras naudas norēķini par alkoholiskajiem dzērieniem atļauti, tikai izmantojot kases aparātus un kases sistēmas. Skaidras naudas norēķiniem izmanto tikai tādus kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos un alkoholisko dzērienu pārdošanas reģistrāciju kases aparāta vai kases sistēmas atsevišķā departamentā.

Savukārt Noteikumu Nr.133 20.4.apakšpunkts nosaka, ka kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina šādu rekvizītu norādīšanu kases čekā: darījuma (preces (pakalpojuma) vai preču (pakalpojumu) grupas) nosaukumu.

Ņemot vērā Noteikumos Nr.133 ietverto tiesību normu kontekstā ar Alkoholisko dzērienu aprites likumā ietverto tiesību normu, nepārprotami secināms, ka alkoholisko dzērienu apritē skaidras naudas norēķiniem jāizmanto tikai tādus kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos. Minētās tiesību normas, komersantiem uzliek par pienākumu lietot kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos.

Atbildētājs vērš uzmanību, ka prasība norādīt mazumtirdzniecībā pārdoto alkoholisko dzērienu veidu un nosaukumu EKA izdrukā bija ietverta jau Alkohola aprites likuma (spēkā no 1998.gada 13.novembra līdz 2004.gada 30.aprīlim) 50.panta trešajā daļā (EKA čeka izdrukā vai čekā un darījumu apliecinošajā kvītī bija jānorāda gan alkohola veids, piemēram - „Alus", gan nosaukums, piemēram - „Aldara Zelta"). Alkoholisko dzērienu aprites likuma normas prasības par kases čekā ietveramo informāciju salīdzinājumā ar atbilstošo Alkohola aprites likuma normu ir samazinātas un paredz norādīt tikai alkoholiskā dzēriena nosaukumu (nav jānorāda alkoholiskā dzēriena veids). Ievērojot normas par kases čekā norādāmo informāciju vēsturisko attīstību un ņemot vērā, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa satur īpašas prasības alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai, pieteicējai tāpat kā citiem alkoholisko dzērienu mazumtirgotājiem par veikto alkoholiskā dzēriena pārdošanas darījumu, saņemot samaksu skaidrā naudā, bija jānodrošina kases aparāta vai kases sistēmas čeka izdruka, kurā norādīts alkoholiskā dzēriena ražotāja vai importētāja piešķirtā alkoholiskā dzēriena

nosaukums, piemēram - „Aldara Zelta", bet nevar tikt norādīta tikai preču grupa, piemēram – „alus", vienlaikus nodrošinot alkoholiskā dzēriena pārdošanas reģistrāciju kases aparāta vai kases sistēmas atsevišķā departamentā. Minētās prasības ir izpildāmas, lai par veikto darījumu nodrošinātu skaidra priekšstata sniegšanu pircējam, kā arī kases čekā ietvertās informācijas par alkoholiskā dzēriena (paaugstināta riska - akcīzes prece) nosaukumu atveids kases aparāta kontrollentē un fiskālās atmiņas blokā nodrošinātu precīzu darījumu uzskaiti komersanta saimnieciskajā darbībā un iespēju kompetentajām institūcijām veikt pilnvērtīgu normatīvajos aktos noteiktās alkoholisko dzērienu aprites kārtības ievērošanas uzraudzību un kontroli, tā būtiski samazinot iespējas mazumtirdzniecības vietās realizēt nezināmas izcelsmes un normatīvajiem aktiem neatbilstošas kvalitātes alkoholiskos dzērienus, par kuriem nav samaksāts akcīzes nodoklis.

[4.3] Turklāt atbildētājs norāda, ka kases aparāta kontrollentē atspoguļo uzņēmuma saimnieciskos darījumus, kas, savukārt, uzskatāmi un nepārprotami ir jāatspoguļo komercsabiedrības grāmatvedībā. Likuma „Par grāmatvedību" 2.panta otrā daļa nosaka, ka grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai. Ar minēto tiesību normu likumdevējs ir norādījis uz patiesas, nepārprotamas, skaidri saprotamas informācijas sniegšanas svarīgumu, no kā secināms, ka arī kases čekos norādītajai informācijai ir jābūt patiesai.

[5] Pieteicējas pārstāve tiesas sēdēs pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā ietvertos argumentus.

[6] Atbildētājas – Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta, pārstāvis tiesa sēdē pieteicējas pieteikumu neatzina, minot rakstveida paskaidrojumos un pārsūdzētajā Lēmumā minētos argumentus.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus to kopsakarībā ar pieteicējas un atbildētājas pārstāvju argumentiem un paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi:

[8.1] 2007.gada 2.martā, veicot pārbaudi SIA „Palīgs" struktūrvienībā „Bārs" – kafejnīca, VID Vidzemes reģionālās iestādes darbinieki konstatēja, ka par kontrolpirkumu izsniegtajā kases aparāta čekā Nr.2364 nebija uzrādīts alkoholiskā dzēriena nosaukums, bet bija norādīts – „alus".

[8.2] Uzskatot, ka pieteicēja nav ievērojusi Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītās daļas nosacījumus, 2007.gada 8.martā VID Vidzemes reģionālās iestādes Madonas nodaļas Tematisko pārbaužu daļas vecākā nodokļu inspektore *O.G.-K.* sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BH002515 *(lietas 34.-36.lapa)* par to, ka pieteicēja izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru sods paredzēts LAPK 169.^{3}pantā.

[8.3] VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieks 2007.gada 21.martā, izskatot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, pieņēma lēmumu Nr.F29-159/07 *(lietas 33.lapa)* par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības un saskaņā ar LAPK 169.^{3}pantu pieteicējai uzlika naudas sodu Ls 50 apmērā.

[8.4] Nepiekrītot VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka lēmumam, pieteicēja iesniedza sūdzību *(lietas 29.-32.lapa)* VID ģenerāldirektoram, lūdzot VID ģenerāldirektoru atcelt VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.F29-159/07.

[8.5] VID ģenerāldirektors 2007.gada 8.maijā pieņēma lēmumu Nr.19/19743 *(lietas 26.-28.lapa)*, ar kuru nolēma atstāt negrozītu VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.F29-159/07, bet pieteicējas iesniegumu noraidīt.

[9] Izskatāmajā lietā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem – pieteicēja nenoliedz, ka 2007.gada 2.martā VID Vidzemes reģionālās iestādes darbiniekiem, kas veica kontrolpirkumu, pārdeva preci – alkoholisko dzērienu alu (Aldara Zelta). Nav strīda, ka kases aparāta čekā (66#2364, kopija *lietas 67.lapā*) kā preces nosaukums ir norādīts tikai vārds *alus*. Citi pārkāpumi pieteicējas darbībās nav konstatēti.

Izskatāmajā lietā pastāv strīds par to, kā tulkojams Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītās daļas normās ietvertais termins „preces nosaukums" attiecībā uz akcīzes preci – alkoholiskajiem dzērieniem. Proti, vai, nosaukums „alus" ir pietiekami precīzs, lai noteiktu pārdotās preces - Aldara Zelta alus, veidu un to identificētu nodokļa nomaksas vajadzībām.

[10] Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta „Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība" septītā daļa, kura pārkāpšanā pieteicēja tiek vainota, nosaka - skaidras naudas norēķini par alkoholiskajiem dzērieniem atļauti, tikai izmantojot kases aparātus un kases sistēmas. Skaidras naudas norēķiniem izmanto tikai tādus kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos un alkoholisko dzērienu pārdošanas reģistrāciju kases aparāta vai kases sistēmas atsevišķā departamentā.

LAPK 169.^{3}pants, atbilstoši kuram pieteicēja administratīvi sodīta, nosaka - par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (to skaitā preču, kurām piemērojams akcīzes nodokļa atbrīvojums vai atvieglojums) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas (pārvadāšanas) noteikumu pārkāpšanu, kā arī par citiem šo preču aprites noteikumu pārkāpumiem – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem, juridiskajām personām no piecdesmit līdz piectūkstoš latiem, konfiscējot šīs preces un to pārvietošanai (pārvadāšanai) izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

[11] Pieteicēja uzskata, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa nosaka, kādi kases aparāti (kases sistēmas) ir izmantojami, ja komersants tirgo alkoholiskos dzērienus. Šī norma ir skatāma kopsakarībā ar Noteikumu Nr.133 20.4.punktā noteikto, ka kases aparātam pēc to tehniskām iespējām ir atļauts nodrošināt preces (pakalpojuma) nosaukuma vai preču (pakalpojumu) grupas nosaukuma izdruku. Norādot kases čekā darījuma (preču grupas - alus) nosaukumu, kases aparāts un līdz ar to arī pieteicēja ir izpildījusi minētās tiesību normas prasības. Noteikumu Nr.133 un Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa nosaka - elektroniskais kases aparāts nodrošina darījuma nosaukuma ierakstīšanu, proti, jāizmanto tādi EKA, kas nodrošina šādu funkcionalitāti. Taču neviens normatīvais akts precīzi nenosaka, kas ir darījuma nosaukums. Ne tematiskās pārbaudes laikā, ne uzklausot pieteicējas pārstāvju argumentus administratīvās lietas uzklausīšanas stadijā, ne arī rakstiski sniedzot argumentus izdotajos administratīvajos aktos, VID nav devis skaidras un saprotamas atbildes par darījuma (preces vai preču grupas) nosaukuma atspoguļošanu EKA čekos.

[12] Tiesa, izvērtējot pieteicējas paustos argumentus, par pamatotu atzīts viedokli, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītajā daļā ir izvirzītas prasības tieši attiecībā uz alkohola tirdzniecībā izmantojamajiem kases aparātiem un kases sistēmām. Tas, tiesas ieskatā, ir secināms gan no 6.pantā kopumā ietvertajām normām – izvirzītas prasības mazumtirdzniecībai dažādos tās aspektos (vietas, kur alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība ir aizliegta, pircēja vecuma cenzs, licences izvietojums u.c.), gan no septītās daļas gramatiskā teksts - (...) *izmanto tikai tādus kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos* (...). Vienlaikus normas tulkojums nenonāk pretrunā ar atbildētāja Lēmumā veikto kases čekā ietvertās informācijas izvērtēšanu. To, vai kases aparāts nodrošina vai nenodrošina darījuma (preces) nosaukuma izdruku kases čekos, atspoguļo tieši no konkrētā kases aparāta izdrukātā čeka eksemplārs.

Izvērtējot pieteicējas norādi uz Noteikumu Nr.133 20.4.punktu - *kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina šādu rekvizītu norādīšanu - kases čekā darījuma (preces (pakalpojuma) vai preču (pakalpojumu) grupas) nosaukums* (...), tiesa norāda, ka pirmkārt – citētajā normā ietvertās prasības, tā pat kā Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītajā daļā ietvertās prasības, arī ir vērstas uz kases aparāta un kases sistēmas specifikāciju - *kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina*; otrkārt – lai gan likumdevējs (Ministru kabinets) starp vārdiem „preces", „preču grupa" ir lietojis saikli *vai,* kas norāda uz pienākumu norādīt vienu no nosaukumiem, tātad paredz izvēles iespēju, Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības gadījumā ir ne vien augstāka juridiskā spēka norma, bet arī speciālā tiesību norma (nosaka prasības kases aparātiem un kases sistēmām specifiskas preces realizācijai)

attiecībā pret Noteikumu Nr.133 20.4.punktu, tātad secināms, ka likumdevējs alkohola mazumtirdzniecības gadījumā kā obligātu ir noteicis tāda kases aparāta un kases sistēmas lietošanu, kas nodrošina preces, nevis preču grupas nosaukuma izdruku čekā.

[13] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2008.gada 25.martā spriedumā SKA-81/08 *(lieta Nr.A42323905, sprieduma 8., 9.punkts)* ir analizējis Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītajā daļā ietverto normu un devis skaidrojumu, ka preces nosaukuma norāde minēto tiesību normu kontekstā ir nepieciešama, lai konkrēto preci varētu identificēt nodokļa nomaksas vajadzībām. Senāts ir atsaucies uz likuma „Par akcīzes nodokli" 3.panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru alkoholiskie dzērieni iedalīti piecās grupās: 1) alus; 2) vīns; 3) raudzētie dzērieni; 4) starpprodukti; 5) pārējie alkoholiskie dzērieni, kas minēti šā panta sestajā daļā, kā arī uz likuma 22.pantu, atbilstoši kura normām akcīzes nodokli aprēķina pēc nodokļa likmēm, kas alkoholiskajiem dzērieniem saskaņā ar likuma 12.pantu ir noteiktas atšķirīgas katrai no iepriekš minētajām piecām alkoholisko dzērienu grupām. Vadoties no normās noteiktā, Senāts atzinis, ka nodokļa nomaksas vajadzībām nepietiek ar tāda veida norādi kā „alkohols", jo tas neļauj identificēt, kuras alkoholisko dzērienu grupas prece ir pārdota konkrētajā gadījumā.

Pieteicēja, atsaucoties uz šo Senāta spriedumu, norādīja - viņas ieskatā, Senāts ir izteicis atziņu, ka preces – alkoholisko dzērienu, identifikācijai ir pietiekoši norādīt vienu no likuma „Par akcīzes nodokli" uzskaitītajiem alkoholisko dzērienu veidiem, kas izskatāmajā lietā ir ievērots.

Tiesa nepiekrīt šādai pieteicējas interpretācijai par spriedumā izdarītajām atziņām. No sprieduma SKA-81/08 satura ir redzams, ka Senāts ir analizējis jautājumu par to, vai norāde „alkohols" ir pietiekama, lai varētu identificēt preci nodokļa nomaksas vajadzībām. Senāts, tiesas ieskatā, ir izteicis atziņu, ka norāde „alkohols" nedod iespēju identificēt preci par tās piederību vienai no likumā „Par akcīzes nodokli" definētajai alkohola grupai. Senāts spriedumā nav izteicis tāda veida atziņu, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītās daļas prasība par preces nosaukuma norādīšanu būtu uzskatāma par izpildītu, ja kases aparāts un kases sistēma nodrošina alkoholisko dzērienu grupas nosaukuma izdruku čekā.

[14] Tiesas ieskatā uz izskatāmo lietu attiecināmā būtiskākā atziņa, kas izteikta Senāta spriedumā SKA-81/08, ir Senāta apstiprinājums, likumdevēja mērķis, iekļaujot Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītajā daļā prasību par preces nosaukuma norādi, ir nodrošināt iespēju kontrolējošajām institūcijām identificēt konkrēto preci nodokļa nomaksas vajadzībām.

Nodokļu likme tādam alkoholisko dzērienu veidam kā alus, aprēķināma saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli" 12.panta pirmās daļas 1.punktu - alkoholiskajam dzērienam alum (par 100 litriem) nodokli aprēķina pēc šādas

likmes - 1,30 latu par katru absolūtā spirta tilpumprocentu, kas izteikts ar precizitāti līdz vienai desmitdaļai, bet ne mazāk kā 2 lati par 100 litriem alus.

Tiesa par vispārzināmu, līdz ar to tādu, kas atbilstoši APL 153.panta pirmajai daļai nav jāpierāda, atzīst faktu, ka pasaulē, tai skaitā - Latvijas Republikā, ir radīti daudzi un dažādi alus veidi, kas atšķiras ne tikai ar savām garšas, smaržas īpašībām un izskatu (organoleptiskās īpašības), bet arī ar stiprību – spirta daudzumu produktā, un šie dažādie alus veidi tiek izplatīti (tirgoti) arī alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās. Ievērojot to, ka nodokļu likmes aprēķināšana alum ir sasaistīta tieši ar absolūtā spirta tilpumprocentu daudzumu precē, tad nepastāv šaubas, ka dažādiem alus veidiem tā var būtiski atšķirties. Līdz ar to, lai aprēķinātu nodokļu likmi alkoholiskajam dzērienam alum, tikai alkoholiskā dzēriena grupas – alus, norāde ir nepietiekama. Tiesas ieskatā līdz ar to ir atbildēts uz būtiskāko izskatāmās lietas jautājumu un secināms, ka pieteicējas izmantotais kases aparāts un kases sistēma nenodrošināja Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītajā daļā noteikto prasību par preces nosaukuma izdruku čekā. Ievērojot tiesas izdarīto atzinumu, secināms, ka pieteicēja savā darbībā ir pieļāvusi pārkāpumus ar akcīzes nodokli apliekamo preču apritē un atbildētājs pamatoti ir atzinis SIA „Palīgs" par vainojamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

[15] Pieteicēja pieteikumā norādījusi, ka atbildētājs nav izvērtējis iestādē izteikto viedokli un argumentus, šāds izvērtējums nav ietverts pārsūdzētajā Lēmuma, līdz ar to atbildētājs ir pārkāpis APL 62. un 67.panta prasības.

Izvērtējot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu (2007.gada 4.aprīļa sūdzība, *lietas 29.-32.lapa*), tiesa konstatē, ka pieteicēja ir detalizēti izklāstījusi savu viedokli par normatīvo aktu prasībām, kas nosaka prasības alkohola mazumtirdzniecībā izmantojamajiem kases aparātiem. Pieteicēja ir sniegusi savu skaidrojumu, kādēļ uzskata par pietiekamu preču grupas nosaukuma norādi čekā. Tāpat pieteicēja norādījusi, ka gan normatīvajos aktos, gan VID amatpersonu izvirzītajās prasībās trūkst noteiktības – kas ir preces nosaukums (atkarīgs no iepakojuma vai tirdzniecības veida), kā tas jānorāda un kur šādas prasības ir noteiktas.

APL 62.panta pirmā daļa noteic, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam (..), iestāde noskaidro un izvērtē adresāta (..) viedokli un argumentus šajā lietā. Ja administratīvais akts ir izdots rakstveidā un personas viedoklis un argumenti nav noskaidroti, administratīvā akta pamatojumā norāda iemeslu (62.panta trešā daļa). Savukārt APL 67.panta otrās daļas 4.punkts nosaka, ka rakstveidā izdots administratīvais akts satur administratīvā procesa dalībnieka viedokli un argumentus, ja tādi ir izteikti.

Tiesas ieskatā izskatāmajā lietā nepārprotami ir konstatējams, ka pieteicējai bija dota iespēja izteikts savu viedokli un argumentus visa procesa

iestādē laikā – pieteicēja ir iepazinusies ar administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BH002515 *(lietas 34.-36.lapa)*, kurā viņai bija iespēja sniegt paskaidrojumus, ir sniegusi atsevišķu paskaidrojumu 2007.gada 5.martā *(lietas 46.lapa)*, kā arī paskaidrojumus Tematiskās pārbaudes akta Nr.169 noslēgumā *(lietas 55.lapa)*. Pieteicēja ir iesniegusi apstrīdēšanas iesniegumu ar tajā izklāstītu viedokli un argumentiem.

Tiesa, izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu, konstatē, ka atbildētājs pārsūdzētajā Lēmumā ir iekļāvis atsauces uz LAPK normām, kas nosaka lietvedību administratīvo pārkāpumu lietās (pierādījumi, norma, saskaņā ar kuru pieteicēja saukta pie atbildības), bet nav ietvēris un izvērtējis iepriekš norādīto pieteicējas izteikto viedokli un argumentus. Nav izvērtētas pieteicējas izteiktās iebildes un sniegtas atbildes par prasībām saistībā ar nosaukuma norādi, nav sniegtas atbildes par pieteicējas norādīto normatīvo aktu prasību interpretāciju. Vienlaikus atbildētājs pārsūdzētajā Lēmumā ir iekļāvis nesaprotamu un nekādā veidā nepamatotu atsauci par to, ka pieteicējai nav piemērots maksimālais noteiktais naudas sods Ls 5000 apmērā.

Ievērojot norādīto, tiesa atzīst, ka atbildētājs, neietverot un neizvērtējot pārsūdzētajā Lēmumā pieteicējas izteikto viedokli un argumentus, ir pieļāvis procesuālu pārkāpumu. Vienlaikus tiesai ir jānorāda uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrā nostiprināto atziņu, ka procesuālo tiesību normu pārkāpums ir jāvērtē atkarībā no tā ietekmes uz galīgo lēmumu, tas ir, jānoskaidro minētā procesuālā pārkāpuma ietekme uz administratīvā akta saturu. Attiecībā uz privātpersonu procesuālais pārkāpums kļūst tiesiski nozīmīgs tikai tad, ja tas ietekmēja vai varēja ietekmēt administratīvā akta saturu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta sprieduma lietā Nr.SKA-386/2006 7. un 8.punktu)*.

Izvērtējot izskatāmās lietas apstākļus, tiesa secina, ka konstatētais procesuālais pārkāpums pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas procesā neietekmē pieņemtā lēmuma tiesiskumu pēc būtības, proti, tā saturu attiecībā uz pieteicēju. Apstāklis, ka atbildētājs detalizēti nav analizējis jomu reglamentējošo administratīvo aktu prasības, nemaina šo normatīvo aktu normu prasības. Tiesa norādīja – no normatīvo aktu satura ir izsecināms, ka prasība par nosaukuma norādi ir saistīta ar nepieciešamību nodrošināt iespēju kontrolējošajām institūcijām identificēt konkrēto preci nodokļa nomaksas vajadzībām. Tiesai nav šaubu, ka pieteicēja, pasūtot ražotājam vai izplatītājam tādus alkoholiskos dzērienus kā alus, norāda, kādu tieši alu vēlas iegādāties – norāda nosaukumu. Izskatāmajā lietā no pieteicējas izteiktā viedokļa un argumentiem ir secināms, ka pieteicēja atšķirīgi ir izpratusi normu prasības un nav veikusi tādas darbības, kas būtu vērtējamas kaut vai kā centieni norādīt alkoholiskā dzēriena alus nosaukumu. Līdz ar to atzīstams, ka izteiktais viedoklis un argumenti, ko atbildētājs pienācīgā kārtā nav ne ietvēris, ne analizējis pārsūdzētajā Lēmumā, nesatur norādi uz tādu informāciju, kas varētu ietekmēt tā saturu un lietas iznākumu pēc būtības. Tā kā pieļautais

procesuālais pārkāpums nav ietekmējis lietas iznākumu, tad tas izskatāmajā lietā nav atzīstams par tādu, kura dēļ pārsūdzētais Lēmums būtu atceļams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz APL 246.-251.pantu un 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, LAPK 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA „Palīgs" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 8.maija lēmuma Nr.19/19743 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis O.Priedītis